

Het ontstaan van het Palestijnse vluchtelingenprobleem

https://youtube.com/watch?v=5I2_n6sd-Fo&si=ZlWyCbAzf5ZCcfWV

Benny Morris geeft in bovenstaande video een uiteenzetting van het ontstaan van het Palestijnse Vluchtelingenprobleem.

Benny Morris hoort tot de "New Historians", wat wil zeggen dat hij de geschiedenis van Israël opnieuw beschrijft (revisiönist). Het is interessant de video te bekijken, maar ik heb een samenvatting gemaakt.

Het woord vluchteling

Eigenlijk voldoet de Palestijnse vluchteling niet aan de definitie van de VN. Bij een vluchteling wordt gedacht aan iemand die zijn/haar land verlaat. De Palestijnen gingen voor 2/3 deel naar dorpen *in Palestina*. Maar nog belangrijker: een vluchteling houdt op een gegeven moment op vluchteling te zijn. Nu de 4^e generatie nakomelingen opgroeit, worden ze nog steeds vluchteling genoemd. De Duits-sprekenden die na WOII bijvoorbeeld het westen van Polen, Sudetenland, Litouwen e.d. moesten verlaten werden na een aantal jaren geen vluchtelingen meer genoemd en waren opgegaan in Duitsland.

Er wordt vaak vergeten dat er nog twee vluchtelingenstromen zijn geweest:

- Joodse vluchtelingen in Palestina zelf: zo'n 70.000
- Van 1948 – 1964 Arabische-joodse vluchtelingen: zo'n 800.000 (!)

Verklaringen voor het ontstaan van de Palestijnse vluchtelingen

1. De Arabische visie: er zat een duidelijke politiek van verdrijving en onteigening achter het ontstaan van de vluchtelingen.
2. De Joodse/Israëliëische visie:
 - De Arabieren verlieten hun plaatsen vanwege de oorlog, zoals mensen doen ten tijde van oorlog.
 - De Arabische leiders riepen op tot vertrek, omdat er dan ruimte vrijkwam voor de oorlogvoering.
3. Een meer complexe visie door het vrijkomen van documenten in de jaren '80. Overwegende conclusie: de vluchtelingen ontstonden door de oorlog zelf. Maar daarvoor waren er wel een aantal voorwaarden of zaken die hieraan vooraf gingen
 - Al lang voor 1947/48 waren er problemen tussen de beide volkeren, met name van de kant van de Arabieren.

Mijn toevoeging:

Na het aan de macht komen van Hitler nam het aantal joden toe, wat in 1936 na anti-joodse demonstraties uitmondde in een burgeroorlog. De Britten (Palestina was een Brits mandaatgebied) zetten een onderzoekscommissie, de commissie Peel, aan het werk. Deze concludeerde dat een vreedzaam samenleven niet mogelijk was en dat het land verdeeld moest worden: een klein joods staatje in Galilea en de kustvlakte en de rest voor een Arabisch-Palestijnse staat. De zionisten vonden dit een bespreekbaar voorstel, de Arabieren verwierpen het.

- Ben Goerion vond dat een joodse staat niet levensvatbaar was, als niet minstens 70% joods was. Ook Arabieren waren van mening dat er zo min mogelijk joden in hun deel zo min mogelijk joden zouden wonen. Vanaf 1933 wordt de kwestie meer urgent natuurlijk.
- De Arabische maatschappij was zwak. er waren veel problemen.
 - Veel schisma's en facties.
 - Christenen die de moslims vreesden.

- Tegenstellingen tussen stad en platteland.
- Er was geen democratie, waardoor zaken besproken konden worden.
- Er was geen organisatie.
- Geen nationale verdediging.

Dat alles zorgde ervoor dat de oorlog als vanzelf leidde tot migratie. Maar dat verschilde van streek tot streek (waarover hieronder meer).

Benny Morris onderscheidt *4 stadia in de Israëliisch-Palestijnse/Arabische oorlog*.

- Nov '47 – april '48. Na het aannemen van de resolutie voor de verdeling van Palestina wordt er meteen op joden geschoten. Deze oorlogshandelingen leidden tot de vlucht van de middenklasse (70.000 Palestijnse Arabieren). Zij konden zich een verblijf in hotels e.d. veroorloven. De massa's arme Palestijnse Arabieren kwamen zonder leiders te zitten.
- April – juni '48. Inmiddels was de staat Israël uitgeroepen. Het was duidelijk dat de Arabische legers uit de buurstaten zouden komen. Dus moest er snel worden toegeslagen. Er kwam een hardere opstelling tegenover de Palestijnen. Vanaf april ontstond er een massale vlucht. Tot juni 1948: 200.000 – 300.000.
- Vanaf juli 1948 treedt het Israëliische leger op. Dan komen er nog zo'n 500.000 vluchtelingen bij. Sommige verdreven, sommige gevlucht voor het oorlogsgeweld. Berucht geworden is de plaats Lydda.
- De Israëliische regering besloot nooit tot verdrijving van de Arabieren. Dat had tot onenigheid geleid en dat kon Ben Goerion in oorlogstijd niet gebruiken. Wel was er geen massale terugkomst. Dat wilde de regering alleen na een vredesovereenkomst en die weigerden de Arabische buurlanden. Deze weigerden ook de Palestijnse vluchtelingen in hun landen op te nemen. De Arabische leiders zagen de vluchtelingen als een drukmiddel tegenover Israël en de VN. Liever gebruikten zij de Palestijnen als propaganda en als terroristen. Bovendien, zegt Morris, hielden zij niet van de Palestijnen. Opnemen van deze verbitterde minderheid zou maar tot destabilisatie leiden. En dat gebeurde ook in de jaren '70 en '80: denk aan Jordanië met de Zwarte September en de verdrijving van de PLO uit Libanon naar Tunis. Ook zou opnemng betekenen dat er geen recht op terugkeer zou komen.

Wat valt er te zeggen over

Het beleid van de Israëliische regering en over dat van de Arabische regeringen?

Van Arabische zijde zijn er bijna geen documenten. Maar wel is duidelijk dat Arabische leiders niet via de radio opriepen tot vertrek. Zo van vertrek maar, wij winnen de oorlog toch wel.". Dat is het verhaal van Israëliische kant en duidelijk propaganda. Een enkele keer dat was dat het geval, maar zeker niet standaard. Zelfs soms het tegenovergestelde: blijf of ga terug, anders wordt je land geconfisceerd. Voor de Arabische buurlanden was het oorlog tegen de nieuwe staat Israël. Zij werden ineens met een stroom Palestijnse vluchtelingen geconfronteerd. En dat was van veel minder belang.

Van Israëliische kant bestaat een overvloed aan documenten: iedereen schreef.

Van Israëliische zijde hing wel een atmosfeer in de lucht van: het is beter zonder die Palestijnen. Maar het was geen systematisch politiek beleid van de regering. Wel het idee dat het met een dreiging van een invasie handiger was als de dorpen leeg zouden zijn. Dat liet men echter aan de commandanten ter plaatse over. Niet alle commandanten wilden dat doen. En zo waren er na de oorlog 160.000 Arabische Palestijnen in Israël.

De belangrijkste oorzaak van het ontstaan van de Palestijnse vluchtelingen is de oorlog zelf, niet een of ander vooropgezet plan of beleid. Er was natuurlijk angst voor aanvallen en ook wel voor leven onder een Israëliisch regime. Maar de meeste Arabische Palestijnen dachten wel terug te keren, omdat ze dachten dat de Arabische staten (hun broeders) zouden winnen. En er was chaos. En vrees voor gruweldaden. Uit voorzorg werden vrouw en kinderen weggestuurd. Later volgde dan de man. En zo ontstonden de grote vluchtelingenkampen. Tot op de dag van vandaag.